

Bandrés: la solitud de la denúncia



Xavier Vinader

"L'advocat basc té molt present la solitud que va sentir en el Parlament a partir de 1983 quan va començar a denunciar la guerra bruta contra ETA. Aleshores, la seva veu i la de Santiago Carrillo eren les úniques que es sentien a la cambra demanant explicacions al Govern i posant en evidència el que passava a Euskadi."

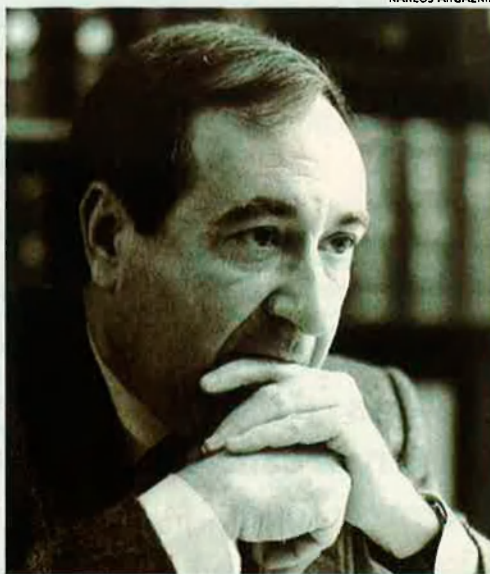
Està acostumat a caminar en solitari per terrenys difícils. Ho ha fet moltes vegades, però no li agrada confiar-se. Sempre arriba abans als llocs per reconèixer el terreny i no deixa res a la improvisació. Es prepara les coses prèviament, estudia a fons les dificultats i després surt a la palestra. Aquesta és la raó per la qual, Juan María Bandrés no estava al seu despatx de Sant Sebastià quan el van trucar per telèfon a fi d'anul·lar la seva compareixença davant de la comissió GAL al Senat, després que aquesta decidís suspendre sobtadament tots els seus treballs investigadors. Ja era a Madrid, a peu d'obra, preparant la seva declaració amb cura.

La notícia de totes maneres no el va trasbalsar gaire. Juan María Bandrés és un gat vell i ho veia venir. Sabia perfectament que la comissió formada a la Cambra Alta no aniria gaire lluny. De fet no ha anat enlloc. L'ex-diputat d'Euskadiko Ezkerra (EE) no creu gens ni mica en el sobtat afany fiscalitzador dels partits polítics que han "descobert" el tema GAL fa quatre dies i que l'utilitzen exclusivament com a arma d'atac contra el Govern del PSOE. Els coneix a tots massa bé. I sap que la majoria són uns hipòcrites professionals.

L'advocat basc té molt present la solitud que va sentir en el Parlament a partir de l'any 1983 quan va començar a denunciar la guerra bruta contra ETA. En aquella època, la seva veu i la de Santiago Carrillo van ser les úniques que es van fer sentir a la cambra demanant explicacions al Govern i posant en evidència el que passava a Euskadi. Tots els altres miraven enlaire i xiulaven. Bandrés es va quedar sol una vegada més. No seria ni la primera ni la darrera vegada. Ja n'estava acostumat.

Juan María Bandrés va formar part del grupet d'advocats que van defensar els militants d'ETA processats a Burgos al desembre de 1970. Després, va continuar defensant desenes de militants antifeixistes bascos. Va formar part de la direcció d'Euskadiko Ezkerra, va ser diputat a Madrid i a Estrasburg, va ajudar a la dissolució de la branca político-militar d'ETA i es va mullar fins al coll en un projecte de inserció que va treure de la presó una bona colla de nacionalistes engarjolats. Alguns el van entendre. D'altres el van posar a parir. Però ell va continuar el seu camí solitari.

Ara té al seu càrrec del cas de Laura Martín, la vídua de García Goena, l'últim assassinat pels GAL. Un sumari calent que el jutge Baltasar Garzón té sobre la taula i que el dia menys pensat donarà algunes sorpreses. No és una tasca fàcil. Però a Juan María Bandrés aquestes



KARLOS ARGAZKIA

Juan M. Bandrés en 1986. Ara, com als 80, continua denunciant la guerra bruta.

coses no l'atabalen. Ell té el temperament del corredor de fons. Sap que val més mantenir el ritme que buidar-se en un *sprint* desenfrenat i a destemps. Ho va aprendre molts anys enrere, en 1980, quan va actuar d'acusador en el cas de Jesús Mari Zubikarai (Jhisa), un membre d'Euskadiko Ezkerra que va desaparèixer misteriosament la nit del 2 de febrer, poques hores després que tingués lloc el famós atemptat d'Izpazter, on ETA va matar en una emboscada sis agents de la Guàrdia Civil.

Jesús Mari Zubikarai era un ex-pres d'ETA (p-m) i l'última vegada que el van veure passava al costat de la caserna de la Guàrdia Civil d'Ondarroa, un poblet situat a tan sols 12 km d'Izpazter. El seu cos va aparèixer al matí següent amb nou impactes de bala en un camí forestal proper a Eibar. A pesar que molt aviat van córrer rumors de la implicació de la Guàrdia Civil en el fet, la investigació va ser feta per aquesta mateixa institució que, al final, la va tancar sense trobar cap culpable i va responsabilitzar d'aquella mort l'anomenat Batallón Vasco Español.

Per això, ara, Juan María Bandrés diu sempre que la guerra bruta no va començar amb l'arribada del PSOE al poder. Ja havia començat molt abans. I és partidari de continuar tirant del fil amb paciència, a poc a poc però de forma continuada. L'advocat basc no va pair mai l'assassinat de Zubikarai i espera que un dia o un altre es descobreixin els seus responsables. Encara que també sap que aquesta cursa l'haurà de fer tan solitari com el primer dia.